

Lokal överenskommelse rörande barn i behov av särskilt stöd mellan Nacka kommun och Stockholms läns landsting

Bakgrund till den lokala överenskommelsen

Överenskommelsen är ett lokalt komplement till den länsövergripande *Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS)- överenskommelse mellan Stockholms läns landsting och kommuner i Stockholms län*. Den länsövergripande överenskommelsen undertecknades hösten 2012 av dåvarande hälso- och sjukvårdsdirektören i Stockholms läns landsting och kommundirektören i Nacka kommun. För mer information om samverkan på regional nivå, vilken lagstiftning som gäller och annan övergripande information hänvisas till den länsövergripande överenskommelsen.

Huvudmännen i den länsövergripande BUS- överenskommelsen är överens om att:

- Skapa förutsättningar för samordnade insatser till barn i behov av särskilt stöd
- Samverka genom en lokal BUS- grupp där landstingets och kommunens verksamheter är representerade
- Låta barnet och vårdnadshavaren vara delaktiga i planeringen och beakta deras synpunkter
- Upprätta en samordnad individuell plan vid behov och tydliggöra uppföljningsansvaret
- Aktivt bjuda in de fristående skolorna att ingå i de överenskommelser och rutiner om samverkan som finns mellan länets kommuner och landsting

Mål, syfte och målgrupp

Mål

Det lokala BUS- arbetets övergripande mål är:

- Alla barn och unga med behov av särskilt stöd ska få de insatser och det stöd de behöver utifrån en bedömning av barnets hela situation

Nacka kommun och Stockholms läns landsting har ett gemensamt ansvar för att uppmärksamma *barn och unga som kan behöva särskilt stöd* i Nacka kommun. Barnets intresse ska aldrig åsidosättas på grund av att skilda huvudmän har olika verksamhets- och kostnadsansvar.

Stödet ska utformas i samverkan utifrån en helhetsbedömning av barnets situation. När barnets behov ska bedömas ska hänsyn tas till barnets fysiska och psykiska hälsa, relationer, skol- och hemsituation samt fritid och att dessa ömsesidigt påverkar varandra. Barnen, föräldrarna och familjens nätverk ska vara delaktiga i utformandet av stödet. Målet är att barnet i möjligaste mån bor kvar i sin familj, går i sin skola och har kvar sina relationer.

Syfte

Den lokala överenskommelsens syfte är:

- Att tydliggöra ansvaret och beskriva gemensamma utgångspunkter och arbetssätt för att barn i behov av särskilt stöd i Nacka kommun får det stöd och de insatser som de behöver

Målgrupp

Överenskommelsen omfattar barn under 18 år som är i behov av särskilt stöd från skolan och/eller socialtjänsten samt från hälso- och sjukvården.

Samverkan

Lagstiftning

Enligt socialtjänstlagen har socialnämnden en skyldighet och ett ansvar för att samverka i frågor som rör barn som far illa eller riskerar fara illa. En motsvarande skyldighet finns i hälso- och sjukvårdslagen samt i skollagen.

Grundläggande förutsättningar vid samverkan

En grundförutsättning för samverkan är att varje aktör tar ansvar för sitt uppdrag. Kommunen ansvarar för förebyggande insatser, om barnet ska få insatser enligt socialtjänstlagen, lagen om vård av unga eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Kommunen ansvarar även för pedagogik och omsorg via förskola och skola. Landstinget ansvarar för om barnet ska få hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen samt råd och stöd enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

För att samverkan ska fungera är det viktigt att aktörerna har en samsyn om hur problem ska lösas. Samsyn handlar om att det finns gemensamma utgångspunkter för hur arbetet ska bedrivas och en tillit till varandras kompetens. En nödvändig förutsättning för samverkan är att det finns kunskap om varandras uppdrag, resurser och begränsningar samt möten över verksamhetsgränserna.

Utgångspunkter för den lokala samverkan

Landstinget i Stockholms län och Nacka kommun ska samverka utifrån följande utgångspunkter:

- Föräldrar är huvudansvariga för sina barn och ska vara delaktiga i diskussioner och beslut som rör deras barn
- Barnet har rätt att uttrycka sin åsikt och att få den respekterad
- Barnets livssituation ska ses som en helhet där delarna ömsesidigt påverkar varandra
- Barnet ska få stöd i ett tidigt skede
- Varje verksamhet ska utföra sitt uppdrag med *barnets bästa* som utgångspunkt.
- Samverkan mellan verksamheterna ska bygga på ömsesidig respekt för varandras uppdrag och kompetens.

Strukturer och ansvar för samverkan

Struktur för samverkan

Samverkan beskrivs på tre nivåer i den länsövergripande BUS- överenskommelsen:

- en länsövergripande regional samverkan - leds av en politisk presidiegrupp samt en regional chefssamverkan – BUSSAM, se den länsövergripande BUS- överenskommelsen
- en lokal samverkan – leds av en politisk samrådsgrupp samt en lokal BUS- grupp
- en samverkan kring det enskilda barnet

Den lokala samverkan

I den *lokala politiska samrådsgruppen* representeras Stockholms läns landsting, SLL av Sjukvårdsstyrelse Söders presidium och ledamöter från sjukvårdsstyrelsen samt tjänstemän från avdelningen för Närsjukvård, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Nacka kommun representeras av politiker från Social- och äldre-nämnden samt socialdirektör, enhetschef för Enheten äldre och gruppchef för Sociala kvalitetsenheten. Samrådsgruppen följer upp och informerar varandra om det lokala samverkansarbetet. När särskilda frågor behandlas som exempelvis barn- och ungdomsfrågor, bjuder samrådsgruppen in ansvariga tjänstemän från berörda verksamheter. Samrådsgruppen träffas två gånger per år.

Den lokala BUS- gruppen

Det praktiska samverkansarbetet för barn och unga boende i Nacka kommun leds av *den lokala BUS-gruppen* i Nacka bestående av enhetschefer för socialtjänstens enhet för IFO barn och unga, enheten för kultur och utbildning, enheten för funktionshinder, samt enhetschefer för Barn- och ungdomspsykiatri Ektorp, barnläkarmottagningen i Nacka och Habiliteringscenter i Nacka - Värmdö. BUS- gruppen träffas minst två gånger per år. Handlingsplanen och uppföljning av den lokala samverkansöverenskommelsen är en del av BUS- gruppens agenda.

Ansvarsområden för lokala BUS- gruppen

Den lokala BUS- gruppen ansvarar för att:

- Det finns en tydlig struktur, beslutsordning och uppföljning som främjar samverkan kring barn och unga
- Ta fram rutiner och riktlinjer för samverkan kring särskilda målgrupper och se till att de är väl kända i verksamheterna
- Det finns rutiner för hur brister i samverkan uppmärksammas och åtgärdas, *se bilaga 2*.
- Berörda verksamheter tar ett gemensamt ansvar för att samordna insatserna och involvera de verksamheter som behövs i planeringen kring barnet, *se bilaga 1*
- Det finns rutiner för samordnade individuella planer, SIP, *se bilaga 1*
- Regelbundet följa upp den lokala överenskommelsen, handlingsplanen och rutiner

Verksamheter som ingår i den lokala överenskommelsen

Verksamheterna nedan möter dagligen barn och unga och omfattas därför av BUS-överenskommelsen. Alla har en skyldighet att påbörja en samverkan då barnet bedöms vara i behov av insatser från en annan verksamhet.

Målgrupp	Landstinget	Nacka kommun
Ofödda	Mödrahälsovård BUP Övrig primärvård	Socialtjänst, myndighet
0-1 år	Mödrahälsovård Barnhälsovård Barnmedicin Habilitering BUP Övrig primärvård	Socialtjänst, myndighet Verksamheter som har uppdrag av socialtjänsten
1-5 år	Barnhälsovård Barnmedicin Habilitering BUP Övrig primärvård	Förskola Socialtjänst, myndighet Verksamheter som har uppdrag av socialtjänsten
6-18 år	Barnmedicin Habilitering BUP MiniMaria, gemensamt med kommunen Ungdomsmottagningen, gemensamt med kommunen Övrig primärvård	Skola Särskola Gymnasieskola Skolhälsovård Socialtjänst, myndighet Verksamheter som har uppdrag av socialtjänsten

Samverkan kring barnet

Den som i sin yrkesutövning upptäcker barn och unga i behov av stöd och insatser ska initiera frågan om samverkan med den unge och hans/hennes föräldrar.

Alla barn har rätt att få sina behov av stöd och insatser från kommun och landsting allsidigt utreda och tillgodosedda. Om barnet behöver stöd ska övriga verksamheters insatser identifieras och involveras för att samordna stödet och insatserna. Barnet och vårdnadshavaren ska alltid ge sitt samtycke till att verksamheterna samarbetar. Barnets behov ska kartläggas och bedömas utifrån en helhetssyn.

När ett samtycke till samarbete finns, görs en inventering i samråd med familjen. Personal ska uppmuntra familjen att bjuda in viktiga personer, inte bara det formella nätverket. Den verksamhet som uppmärksammat behovet står för inventering, inbjudan och uppföljning om inget annat bestäms. Initiativtagande verksamhet bjuder in de verksamheter och övriga personer som valts ut till ett samordningsmöte för att genomföra en samordnad individuell plan.

Syftet med samordningsmötet är att få en gemensam bild, klargöra barnets och familjens resurser och behov samt inventera insatser som prövats eller behövs. Det lagstadgade ansvaret medför att verksamheterna ska prioritera en inbjudan till samordningsmöte och mötet ska komma till stånd så snart som möjligt. Under mötet görs en gemensam samordnad individuell plan - SIP, *se nedan*.

Samordnad individuell plan – SIP

En samordnad individuell plan, en så kallad SIP är en vård- och handlingsplan som beskriver insatser och åtgärder som den enskilde behöver från både hälso- och sjukvård och kommun. I HSL, SoL och LSS finns bestämmelser om att kommun och landsting vid behov tillsammans ska upprätta en individuell plan. Även skollagen har bestämmelser om samverkan och dokumentation.

Behovet av en SIP kan uppmärksammas av både kommunens och landstingets verksamheter och den andre huvudmannen är skyldig att delta i upprättandet av planen. Barnet eller dess närstående kan också ta initiativet till en SIP.

Arbetet med SIP ska påbörjas utan dröjsmål. Den individuella planen - SIP - ska upprättas tillsammans med barnet och vårdnadshavaren och de måste samtycka till att planen upprättas.

Av planen ska det framgå:

1. vilka insatser som behövs,
2. vilka insatser respektive huvudman ska svara för,
3. vilka åtgärder som vidtas av någon annan än kommunen eller landstinget, och
4. vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen.

Se bilaga 1. Rutin för samordningsmöten kring barn med behov av särskilt stöd i Nacka kommun

Giltighetstid och uppföljning

Den lokala överenskommelsen gäller tillsvidare. Den är kompletterad med en lokal handlingsplan som beskriver det lokala utvecklingsarbetet. Handlingsplanen ska följas upp, utvärderas och eventuellt omarbetas minst en gång om året. Detta ska ske senast i maj månad varje år. Första gången blir i maj 2014. *Se bilaga 3. Handlingsplan*

Syftet med uppföljningen är att samverkande parter ska ha möjlighet att följa utvecklingen och se om beslutade utvecklingsområden och beslutade insatser gett avsedda effekter för målgruppen. I arbetet med att utvärdera handlingsplanen ingår att samverkande parter gör en uppföljning i sin egen verksamhet samt att ta kontakt med berörda brukarorganisationer.

Bilagor till den lokala överenskommelsen

1. Rutin för samordningsmöten kring barn med behov av särskilt stöd i Nacka kommun
2. Rutiner för tvister och avvikelserapportering
3. Handlingsplan för samverkan mellan Nacka kommun och Stockholms läns landsting rörande barn som behöver särskilt stöd

Nacka 2013-10-21

Eva Ullman

Enhetschef Sachsska barn- och
ungdomsmottagningen Nacka

Henrik Höök

Enhetschef, BUP Ektorp

Ellinor Egefors

Enhetschef Habiliteringscenter för barn,
ungdomar och vuxna Nacka

Lotta Valentin

Enhetschef kultur och utbildning
Nacka kommun

Marie Lundqvist

Chef IFO barn och unga
Nacka kommun

Eva Ralling

Enhetschef funktionsnedsättning
Nacka kommun